

ויזנטל, שמעון (נולד ב-1908)

(Simon Wiesenthal). חוקר פושעי מלחמה נאצים. ו' נולד בבוצ'אץ' (Buczacz) שבגליציה ולמד אדריכלות באוניברסיטה הטכנית של פראג. בפרוץ מלחמת-העולם השנייה התגורר ו' בלבוב שבפולין. הוא נאסר בידי המשטרה האוקראינית ורוב שנות המלחמה היה כלא במחנות ריכוז ובמחנות עבודה, ביניהם מחנה ינובסקה-לבוב, מחנה פלשוב, מחנה גרוס-רוזן ומחנה בוכנולד. ב-5 במאי 1945 שוחרר במאוטהאוזן בידי צבא ארצות-הברית. אחרי המלחמה התמסר ו' לחקירת פושעי מלחמה נאצים. תחילה עבד בשירות האגף לפשעי מלחמה של צבא ארצות-הברית באוסטריה, וב-1947 הקים את המרכז היהודי לתיעוד היסטורי בלינץ (Linz) שבאוסטריה. העניין הציבורי בפושעי מלחמה נאצים הלך ונמוג, וב-1954 סגר ו' את המרכז. ב-1961 חידש את פעילותו בוניה על רקע משפט איכמן, שעורר עניין מחודש בהעמדת פושעי מלחמה נאצים לדין. בין הנאצים הבולטים ביותר שו' סייע לגלות או להביא למשפט היו פרנץ שטנגל, מפקד מחנות טרבלינקה וסוביבור; גוסטב וגנר, סגן מפקד סוביבור; פרנץ מורר, מפקד גטו וילנה; וקרל זילברבאואר, השוטר שאסר את אנה פרנק. ב-1977 הוקם 'מרכז שמעון ויזנטל ללימודי השואה' ב'שיבה יוניברסיטי' של לוס אנג'לס, לאות הוקרה על מפעל חייו. נוסף למאמציו להעמיד לדין פושעי מלחמה נאצים, מלא ו' תפקיד חשוב בהנצחת קורבנות השואה. בין חיבוריו על השואה: The Murderers Among Us ('הרוצחים שבקרבתנו'), Sunflower ('חמנית'), Max And Helen ('מקס והלן'), Every Day REMEMBRANCE Day: A Chronicle Of Jewish Martyrdom ('כול יום יום זיכרון: סיפור קידוש השם').